

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A legvérzőbb seb.

Zombor, 1908. dec. 3.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszternek a mult napokban az országgyűlésen elhangzott nagyérdékű felvilágosítása, az amerikai kivándorlás ügyében egy interpellációra adott válasza, széles köröknek, mondhatnók az egész magyar közvéleménynek figyelmét oda irányítják az ország legvérzőbb sebére, a kivándorlásra. Valóban milliárdokra megy az a nemzeti tőkevesztés, melyet a hazai kivándorlás okoz és korántsincs kiegyenlítővel azokkal a pénzekkel, amelyeknek a felvidéken csak legendás híre van, hogy egy-egy szerencsésebb kivándorló itthon hagyott családjának mennyi pénzt küld haza. A hir szárnyán egy kis amerikai pénz ezrekre nő és nem csalódunk, ha a kivándorlás okát ebben találjuk leginkább.

Ha Amerikában mindenkinek olyan rózsásan menne a dolga, akkor miképpen történhetnék meg az, hogy a legutóbb is 10,000 magyar honfitársunk jött haza a duzzadó reménység földjéről, Amerikából. 10,000 magyar, akik busan, csalódottan és azzal a szilárd elhatározással jöttek haza, hogy magukat mégegyszer lóvá tenni nem engedik.

A határszéli rendőrkapitányok és a Fiuméből érkezett hivatalos jelentések szerint ugyanis rövid négy hét alatt 10,000 magyar munkás jött haza, akik azt beszéltek, hogy Amerikában az ujabban kivándorlók sorában a legsötétebb reménység, kétségbeesés van abban a tekintetben, hogy amit előzőleg hirdettek, az új elnökválasztás befejezése után a gazdasági fellendülés be fog következni. A jelek arra mutatnak, hogy egyelőre Amerikában nagyobb arányu gazdasági fellendülésről, az ezer meg ezer számra heverő munkáskezek

foglalkoztatásáról szó sem lehet és kétségtelen, hogy nem 10,000 számra jönnének a kivándorlók haza, akik tul az Óceánon oly keservesen csalódtak, hanem jóval nagyobb számmal, ha hajójegyre és utazásra lenne pénzük.

És jól lehet ilyen sötét a helyzet, — nem szünetel az Amerikába való csábítás munkája. Az egész ország osztatlanul üdvözölheti tehát a belügyminisztert, aki a mainál még szigorubb birsággal kíván lesújtani azokra, akik hivatásszerű provizióért az itthonvalókat Amerikába csábítják. Mert annyi bizonyos, hogy nagyon érthetik ezek a gonoszszélzatu emberek a maguk dolgát, hogy ámbár Amerikát, amelyről ők arany hegyeket ígérnek, tizezrével hagyják el a megcsalódott honfitársak, mégis akad olyan vak, olyan jóhiszemű, olyan csalódni szerető ember, aki lépre megy és éppen most, amikor rosszabb időt nem választhatna, — Amerikába vitorlázik. Mert azt megtudnók érteni, hogy egy-két ember Amerikában se boldogul, de hogy mindjárt tizezer ember, — aki vigan kifizeti a tetemes hajójegy árát, talán egész életének összes keresményét, — kiutazzék, meg megint visszavitorlazzék, ezt józan észszel senki se fogja elhinni Bizonytal úgy van, amiről különben az amerikai lapok állandóan írnak, hogy a gazdasági válság tart, a gyárak csukva vannak, munka nincs és Amerikában csak azok a régebben kivándorlók tudnak megmaradni, akik nem lévén teljesen vadidegenek, hitelük van, amelyet kihasználnak abban a reményben, hogy majd csak virradnak jobb napok. Vagy azok maradnak, akiknek a hazautazásra való pénzük nincs meg és idehaza sincsen olyasvalakijük, aki küldene számukra pénzt s ezzel kiváltanná őket a sötét rab-ságból, nyomorból.

Még mindig napirenden van Amerikában a munkanélküliek tüntetése, az éhezők fenyegetőzése, a tömegbe állása és részükről az élelmiszerszállító vonatok megtámadása. A helyzet még kegyetlenebbnek ígérkezik a hidegebb idők beálltával. Munka? Munkacsoporulat pedig a legvérmesebb amerikai számitás szerint is, legfőljebb csak abban az arányban várható, hogy az Amerikába elhelyezett munkásokat fogják tudni elhelyezni. Új bevándorlókra Amerikának nincs szüksége. Azért mondják oly sűrűn az Amerikába vándorolni akaróknak, hogy — vissza!

Jó volna, ha a kivándorolni akarókat a körülményekről felvilágosítanák azok, akik valamiképen érintkezhetnek velök.

Délvidéki gazdák a Házban.

A Délvidéki Gazdák Szövetségének mintegy ezerkétszáz tagu küldöttsége rándult fel tegnapelőtt Budapestre, hogy az odavaló képviselők vezetésével a kormány tagjainál tisztelegjen és az adóreform megváltoztatását és a kataszter kiigazítását kérje.

A Bácskából kétszázötvenegy gazda csatlakozott a küldöttséghez dr. Mayer Nándor elnök és Gúth Ottó titkár vezetésével. Gazdáink innen Szegedre mentek s ott szálltak fel a Temesvárról érkező külön vonatra, melyen ezer torontáli és temesi gazda szorongott Wittmann János volt országgyűlési képviselő és Blaskovits Ferenc kanonok vezetése alatt. A küldöttség, mely a nyugati pályaudvarról előbb a Bazilikába, majd a parlamentbe vonult, általános feltűnést keltett Budapesten.

A küldöttségben részt vett: Steiner Ferenc, Baross János, Hódy Gyula, Szilassy Zoltán, Weisz Julián, Kardos Samu, Pescha Miklós, Lányi Mór, Várnay Imre, Heinrich Antal, Dániel Pál, Várady Imre, Dániel Tibor báró, Csepreghy István, Fernbach Péter, Coppony Vilmos és Filipp János országos képviselők. A küldöttség a képviselőház kupola-csarnokában helyezkedett el, ahonnan képviselőkölből álló küldöttség ment Wekerle

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR!

GYERMEKJÁTÉKOK, CHINAEZÜST, DISZMŰÁRUK PAZAR VÁLASZTÉKBAN!
KALAPOK, NYAKKENDŐK, FÉRFIINGEK, VILLANYCSILLÁROK.

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
ZOMBOR, KOSSUTH-U.
A KÜLÖNLEGESSÉGI
TŐZSDE MELLETT

Sándor miniszterelnökhöz, aki Apponyi Albert gróf és Darányi Ignác miniszterek, Justh Gyula, a képviselőház elnöke, Návay Lajos, a képviselőház alelnöke és több képviselő társaságában jelent meg a küldöttség előtt.

Wittmann János, a Délvidéki Gazdák Szövetségének elnöke üdvözölte a miniszterelnököt és átnyújtotta a Bogáron tartott gazdaközgyűlésnek az adóreformra vonatkozó kérvényét, amelyben a létminimumnak 800 koronában való megállapítását, továbbá, a mennyiben az állam háztartása megengedi, a földadónak leszállítását és legsürgősebben a kataszter revízióját kéri.

Wekerle Sándor miniszterelnök örömet fejezte ki, hogy az előterjesztett adóreform kérdésében a kormányval egyetértenek. A 800 koronás minimumot maga is akarja; abban is találkoznak, hogy a közterheket, tekintet nélkül a községi kötelekre, egyformán viseljük a község kötelekébe tartozók. Egyet azonban nem helyezhet kilátásba jelen viszonyaink között, t. i. az adómérséklést. Jelen-tékeny mérséklés lesz a pótdadó eltörlése és a jövedelmi adó rendezése. E nagy művelet keresztülvitelében a kormány csak egyet fog szem előtt tartani, hogy arányos, igazságos, méltányos adózást létesítsen az egész vonalon és ezt a műveletet, e közgazdasági szempontból is annyira fontos kérdést mielőbb a gyakorlati élet mezején is életbeléptesse.

Azután Baross János képviselő üdvözölte Apponyi Albert gróf kultuszminisztert, Varady Imre országgyűlési képviselő Justh Gyulát, a képviselőház elnökét üdvözölte, Blaskovits Ferenc kanonok pedig Darányi Ignác minisztert.

A küldöttség tagjai megtekintették a parlament épületét, délután pedig a Gambrinus-étteremben bankett volt, amelyen a délvidéki képviselőkön kívül résztvett Apponyi Albert gróf kultuszminiszter is.

Az első felköszöntőt Wittmann János mondotta a királynak. Utána Blaskovits Ferenc a kormány tagjait üdvözölte, Várady Imre pedig Apponyi Albert gróftól éltette.

Apponyi Albert gróf kultuszminiszter németnyelvű beszéde elején meleg szavakkal üdvözölte a Délvidéki Gazdászövetség megjelent tagjait, majd így folytatta: — Gyakran kerestem fel önöket, nehéz küzdelmek idején.

Akkor, mint az ellenzék tagja, most, mint a kormány tagja állok önök előtt. De mint miniszter is ugyanaz maradtam, aki voltam az ellenzék soraiban, mint miniszter is ugyanazokat a törekvéseket érvényesítem.

Azután a választójogról beszélt és hangoztatta, hogy a reform a legszeleesebb demokratikus alapokon épül föl. Természetes azonban, hogy gondosan ügyeltek arra, hogy a vezetés továbbra is a politikailag érett, komoly elemek kezében legyen. — Ha hazamentek, barátaim, — mondotta végül — vigyék magatokkal azt a tudatot, hogy mi most is a nép érdekeiért küzdünk és szívünkben talán még melegebb a szeretet, amellyel a magyar nép iránt viseltetünk. Amíg Isten erőt, egészséget ad nekem, minden lépésemmel a haza és a nép jólétére fogok törekedni.

A hatalmas éljennel fogadott beszéd után még többen szólaltak föl és a társaság a késő délutáni órákig maradt együtt.

Erre színházba ment a küldöttség, másnap pedig Budafokra és Promontorra rándult a mintapince és a pezsgőgyár megtekintésére.

Miből lett az első artézi kut?

Zombor, december 3.

Közel negyven éve irt ékes németességű irás került minap kezembe s hogy a kaligrafikus betűkből röt sorokat elnézem, jónak tartom megismertetni azok tartalmával a mai zomboriakat:

A zombori árvaház alapítási gyűjtőive.

A „Zombori Takarékpénztár” 1871. évi jan. 8. választmányi ülése elfogadta elvben Falcione Lőrinc ur egy Zomborban felállítandó árvaház alapítását célzó indítványát. Egyben elhatározta a választmány, hogy a közgyűlésnek ajánlani fogja a mult évi tiszta nyereség jótékony célokra szánt 700 forint összegének e célra adását.

Ezen humanus célt megvalósítandó alant sorolt feltételek alapján gyűjtést nyitunk.

I. A Zomborban emelendő árvaház vezetése és kezelése örök időkre a zombori takarékpénztár az időszerinti választmányát illeti.

II. Vallás és nemzetiségi különbség nélkül veendi fel az árvaház a mindkét nembeli árvákat, kik az ápolás, felruházás és elemi iskolai oktatáson kívül, megfelelő kézimunka-tanításban részesülnek.

III. A befolyó adományokat, valamint az építési és fentartási alapot a Zombori Takarékpénztár kezelendi és a 114. §. alapján külön számlákat vezet azokról.

A kivitel közelebbi módjával szintén a zombori takarékpénztárt bizzuk meg.

Aláírva:

Barthal József, Falcione Lőrinc,
Schön Samu.

A felebaráti szeretet mily nemes intencióit örökítik meg a fakó sorok. „Vallás és nemzetiségi különbség nélkül” óhajtották gyámolítani az árvát, míg az utánok következő kor keresztlevelét böngészi, családfáját firtatja a nyomorgónak, mielőtt gyámolitná. És a szép terv nem akadt meg az első lépésnél.

Tizennyolcezer forintok gyűltek egybe — meséli „Lenci bácsi” — a zombori vallás és nemzetiségi különbség nélküli árvaház céljaira a zombori takarékpénztárban negyven esztendővel ezelőtt.

Mikor aztán felállította Hajnald Lajos, kalocsai érsek öexcellenciája a zombori kath. árvaházat, akkor nem remélhetek már a tizennyolcezer forintok újabb gyarapodást, hiába várták, lesték évszámra az újabb obolusokat. Megfogadták azonban a mozgalom életben maradt tagjai a kegyes érsek jótanácsát és átadták az egybegyűlt összeget a nemes magisztrátusnak, hogy fakasszon rajta vizet a Szent-György-tér méhéből. Ez az első zombori artézi kut eredetének története.

Csak a Stein Lázár által felajánlott kamatos kamatra elhelyezett ezer forint maradt ennek a felekezeti és nemzetiségi különbség nélküli zombori árvaháznak hirmondója.

Árvák szomját akarták apáink oltani és az egész várossal megkedveltették a vizet. Olyannyira, hogy immár vagy százötvenen fogadták meg Bácska fővárosában, hogy ezentul csakis vizet isznak.

No de azért ne csak az antialkoholisták ünnepeljék Falcione Lőrinc bácsit, aki negyven év előtt árvaházat akart építeni és vízzé vált

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

Mosoly és könyek.

I. Róza.

Hideg szél üzi kegyetlen játékát a sárga, fonnyadt falevelekkel, süvöltve söpri őket a végső enyészet ölébe, hogy még csak hirmondója se maradjon az ősznek, mire a valódi tél beköszönt.

Jön a várva-várt fényes időszak, mely elé sóvárgó szemekkel tekint az életvidor, mulatni vágyó ifjuság — a farsang a szórakozások ezer örömeivel kecsgetti őket. Kedvenc idénye ez mindazoknak, kik hódolnak Karneval öfenségének, Terpsychore istennőnek s dobogó szívvel gondolnak a korcsolya-sport élvezeteire.

A gondtalan, boldog ifjuságnak kedvezni látszik az idő, meghallgatva a néma óhajok és sóhajok kívánságát. Ime, lassan, csendesen, álmatagon szállongnak a megszürkült léghen az első hópihék, a fantasztikus csillagalaku, fehér hirnökei a télnek.

Tétovázva hullnak a tájra, a magas háztetőkre, a sima, kemény járdákra, mintha bizony sajnálnák az enyészeti halotti leplét borítani a természetre, melyre az idén ugyis fukaron hinté az őszi nap bucsuzó sugarait.

Egyszerre megsaporodva, nagyobb gyorsasággal, több bátorsággal szállnak alá magas birodalmukból, a fagyos szél üvöltve ragadja őket magával és mérgesen csapja oda a fehér pihéket a járókelők hidegtől piros arcába.

Ha kisüt is ezentul néha a nap, nem áraszt már meleget, a játszi sugarak csillogva-villogva pattannak vissza a hólepelről, a háztetőköt rajtként övező jégcsapokról és beragyogják azt a mosolygó világot, mely csakis a mosolyt ismeri, de a könyeket nem.

Ezeket a könyeket pedig a téli napsugár nem képes felszárítani, legfeljebb megfagyasztja s ez elég szomorú azokra a szegényekre, kik nem a mulatság élvezeteit várják a hidegtől, hanem inséget, nyomort, szenvedést! Mert ilyen osztálya is van a társadalomnak, csak hogy erről vajmi keveset tudnak azok, akik jólétben élnek s így az a fényes, csillogó, hideg napsugár nemcsak mosolyt lát, de könyeket is.

Ilyen a gazdagok és előkelők „haute saison”-ja, mely az élvezetek özönével, az elmúlt karácsony drága ajándékaival, a farsang pazar élvezeteivel bőven nyújt kárpótlást azért a kis hidegért.

De hiszen akinek kényelmes melegre fűtött otthona van, elegáns, meleg ruhát ölthet magára, mit is törődnek az a hideggel?

Lám, a bájos Róza mily elégedett mosolylyal tekintget ki a nagy tükörüvegablakon át a kellemes, langyos levegőjű szobából a nyirkos, zimankós utcára! Mily kedvtelve nézi, miként fejlődnek, szövednek azok a szeszélyes jégvirágok, hogy kapcsolódnak, fűződnek bokrétaiba azok az ezüstszínű kis levélkék, melyek oly finomak, mint az ő tizenhét éves tavaszának ábrándjai — és oly rejtélyesen váltakoznak, mint szivecskéjének fakadó érzelmei.

Az ő égszínkének szemei talán észre sem veszik a sűrű ködöt, gondtalan, ártatlan életének ifjusága az enyészeti sötét leplére is rózsaszínű virágokat himez.

Ő az életnek még csak fényoldalát ismeri és mindent az első ifjuság rózsás szemüvegén át lát . . .

— Óh, bárcsak már sűrű nagy pelyhekben esnék a hó és boritaná be csillogó szőnyegével az utcákat, aztán előállhatna a csengő-bongó sárkányfejű szán, szárnyakat ölthetne az a szép két pejlő, s röpitene végig a sugár egyenes uton, ki a ligetbe . . .

— Mily pompás lenne ez, — sóhajt Róza, az ablakot feltárva és a hőmért nézegetve. Fagypontra van, bárcsak lejjebb szállna, hogy csikorogna a hidegtől minden . . . befagyna a tó, megnyilhatna a jégpálya és lehetne korcsolyázni.

a terve. Kivánjuk, hogy az Isten soká tartsa meg épségben a százados tölgyet.

Sok oly nemes idea várja még a megvalósulást, amely „Lenci bácsi” szívében, agyában fogamzott meg. Ugyan meghalljuk-e valaha annak a zeneakadémiának a muzsikáját, melynek alapjára Falcione Lőrinc adta meg husz év előtt az első ezrest.

Tizenkettőt őriznek immár ezekből a muzsikális ezerforintosokból fent a városházán, de mi még csak a Szent-György-téri artézi kut vizcsobogásának zenéjét halljuk, azt is egyre halkabban.

Spektator.

H I R E K .

Kinevezés. A király Gramling Kornél alügyészt ügyésszé kinevezte.

Kinevezés. A szegedi kir. főügyész Fehérváry Adolf ujvidéki ügyészségi irnokot jelenlegi alkalmazása helyén irodatisztá, Matievich Dezső dr. szabadkai törvényszéki díjtalan joggyakornokot a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká kinevezte.

Esküdtbírák kirendelése. A szegedi kir. itélőtábla elnöke a szabadkai kir. törvényszéknél 1909. év tartamára szervezett esküdtbírág elnökévé dr. Jóczits Milorád törvényszéki bírót nevezte ki.

Kinevezés. A király dr. Bakule Géza szabadkai törvényszéki albirót jelenlegi állomáshelyén való meghagyása mellett törvényszéki bírónak nevezte ki.

Pályázat. Ujvidék szab. kir. város tanácsánál gazdasági intézői állásra pályázat van hirdetve.

Választás. Tataháza községben mult hó 28-án volt a bíróválasztás. Megválasztották Tüske Mártont és Juhász Jánost.

A kath. legényegyesület második előadását vasárnap délután 5 órakor tartja meg a következő programmal: Kunok. Ábránd. Hubertól. Hegedűn előadják Szlávy Ilonka és Csavojác János zenetanár, zongorán kíséri Szlávy Erzsike. Ezután következik P. Leo karmelita atya szabad előadása a katolikus meggyőződés alapvonalairól. Az előadást befejezi Tica Teofil egyesületi rendező tag monológja, „A statisztika áldozata”. Belépődíj nincs. — Harmadik előadását az egyesület kedden, december 8-án tartja, mely alkalommal vetített képekkel kíséri Ben Hur című Krisztus idejéből való regényt. Ezen érdekes előadásra felhívjuk az érdeklődők figyelmét. Belépődíj 20 fillér.

E közben Rózácska úgy akarja hűteni a hőmérőt, mint kis testvérkéjének a kávé: összecücsöríti piros ajkait és fujja a higanyoszlopot.

De az a bohó jószág, ahelyett, hogy lejjebb szállna, emelkedik . . .

A leánya elcacagja magát és kiakasztja ujból a hőmérőt.

Amint most széttekint, már nem látja a havat. A képzelet, a legügyesebb bűvész egy ecsetvonással átváltoztatta a képet.

Az utca tulsó oldalán levő nagy morgorva külsejű bérház átváltozott a hattyukon nyargaló kis Amorokkal diszitett korcsolyacsarnokká, mely előtt szebbnél-szebb fogatok állanak.

Sárkányfejű csengetyűs szánkók, apró Lilbury-k, elegáns Viktóriák, kényelmes Landanerek, benzines automobílok és egy egész sereg ácsorgó bérruhás inas jelzik, hogy az elegáns világ itt adott magának találkozt.

Az első emelet légszeszszel világított homályos ablakai, mely felett a „Radl és társa” bureaujának arany feliratu fekete táblája csüng, s mely mögött görnyedve irnak, számolnak, dolgoznak napestig az irnokok, most csodálatosan fénylik, ragyog minden, éppen mint a korcsolyacsarnok nagy ablakai, s az unatkozó, ásító irnokok helyett élet-

Szabad Lyceum. A történelmi előadás-sorozatot dr. Závodszy Levente lemondása miatt Rácz Soma állami főgimnáziumi tanár fogja folytatni. A vasárnap előadás tárgya: A nemzeti állam eszméje.

Nyilvános köszönet. Az ujsziváci szanatoriumi hölgybizottság által november hó 21-én rendezett hangversenyen felülfizettek: Löbl Kraier Irén 5 kor., Székely Sándorné 3 kor., Bácsmezei függetlenség, Eimann Károly, Hettesheimer Henrik, özv. dr. Stricker Péter és Spitzer Sándor 2—2 kor., Gruda Pál, Krausz Gusztáv, Magyar Pál, Mérő István, Müller János, Neugebauer Herman, Paul, Ádám, Schwarz Lajos, Schwebler Mátyás, dr. Vollweiter János és Vollweiter Jakab 1—1 kor., Lehmayr József, 40 fill., Krieg N., Müller Sándor és Romich Félix 20—20 fillért. — Midőn a rendezőség a felülfizetőknek hálás köszönetet mond, nem mulaszthatja el egyben Schüzler Károlyné urasszonynak is köszönetet mondani, aki szíves volt zongoráját a rendezőség rendelkezésére bocsátani. A zombori kaszinói dalárda nagyrabecsült tagjai előtt pedig, akik lelkes, feledhetetlen szép dalukkal, a József kir. herceg szanatorium magasztos munkáját segítették elő, — kalapot emelünk. Fogadjanak cserébe minden dalért, beteg testvéreink ajakáról az ur számolyához szálló fohászba foglalt egy-egy jó kívánságot.

A nők választójoga. Ujvidékről jelentik, hogy a szerb radikális párt vasárnap délután négyülést tartott, amelyen a nők is nagy számban vettek részt. Ilics Brankó dr. ügyvéd neje és Pavlovics tanítónő követelte, hogy a választójogot a nőkre is kiterjesszék. A gyűlésen Babics esperes és Popadics Péter takarékpénztári igazgató elnökölt. A négyülés határozati javaslatot fogadott el a nők választójoga dolgában.

Halálozás. Városi Mihályné tiszakálmánfalvai jegyzőné mult hó 25-én hosszas és kinos szenvedés után 42 éves korában meghalt. Temetése 26-án ment végbe az egész község nagy részvéte mellett. A temetésen a szomszéd község jegyzői családjukkal s a környékbeli intelligencia más tagjai is megjelentek. A gyászszertartást Milla Imre plébános végezte, amely alatt a község magyar és a németajku dalárdája felváltva énekelt.

Választmányi ülés. A zombori legényegyesület december hó 5-én szombaton este 6 órakor előjárósági és választmányi ülést tart, melyre ez uton is meghívattak az egyesület tagjai. Tárgyalóterem I. emelet 4. ajtó. Tárgy: folyó ügyek.

vidor mamák, elegáns gardes dame-ok tekintenek ki a dértől és zuzmarától megezüstözött fák és cserjék filigrán keretéből kidomborodó képre, mely szüntelen kaleidoskopszerűen változik.

Alant a fekete aszfalt helyett nagy, széles, sima jégtükör terül el, s a szende alkonyipir rózsaszínre festi. Tarka árnyak suhannak el rajta, a gondolat szédítő sebességével. Mintha mindannyinak szárnya lenne. Csakhogy e szárnyak nem a vállakon lebegnek, hanem meg-megcsillámlanak a lábakon, a magas sarku prémezett topánkákon, mint a mythoszi Mercurnak.

Róza élénk fantáziájának segítségével már magát is ott látja a sima jégpályán, amint kipirult arccal, csillogó szemekkel siklik tova tündérkönnyedséggel, a kitünő katonazene ritmikus ütemei mellett.

Óh, mily élvezetes is ez a korcsolyasport! . . .

Rózácska összekulcsolja finom kis kezeit, felemeli azurkék szeméit és vágygallyal suttozza:

— Óh, édes, édes Istenkém! Adj oly hideget éjszakára, hogy még a fa is recsegeje, ropogjon, a tó befagyjon és korcsolyázni, szánkázni lehessen mielőbb!

(Vége köv.)

Kedélyes estély. A zombori összmunkásság folyó hó 6-án, vasárnap a „Munkás Otthon” (Pokol-vendéglő) nagytermében kedélyes estélyt rendez. Kezdeté este 8 órakor.

A Petőfi-ház. A minap érkezett haza a londoni kiállításból a Petőfi-ház és ereklyemuseum könyvtárának berendezése. A művészi kivitelű szekrényeket egyenesen a Bajza-utcai Petőfi-házba vitték, melynek belső díszítő munkálatain javában dolgoznak Kéry Gyulának, a Petőfi-társaság titkárnak felügyeletével. Az ujjáalakítás befejezése után Ernszt Lajos, a Petőfi-museum igazgatója, nyomban megkezdi a berendezést és a nagybecsű ereklyetárgyak elhelyezését. A Petőfi-museum fentartási céljára rendezett sorsjáték 1 koronás sorsjegyeinek terjesztésére megmozdult az egész magyar társadalom. Amint értesülünk, vármegyénkben is erős akció készül. E mozgalom támogatására mi is felhívjuk közönségünket, mert a sorsjáték sikerétől függ az, hogy a Petőfi-házat a Petőfi-társaság mielőbb átadhassa rendelkezésére. Az egy koronás sorsjegyek megrendelhetők a Társaságnak Budapest, IX., Boráros-tér 2. sz. alatt lévő irodájában.

Választás. Bácsstopolyáról jelentik, hogy a község képviselőtestülete szerdán Odri Jenőt egyhangulag községi irnokká választotta meg.

Esküvő. Majtány József cukrászmester december hó 2-án d. e. 11 órakor esküvőt örök hűséget Almássy Simon Etelkának Szegszárdon.

Nyilvános nyugtázás. A magyar védőegyesület leányszakosztálya által november hó 28-án rendezett mulatsága alkalmából a költségekhez hozzájárultak, illetve felülfizettek: Fernbach Károlyné 20 kor., özv. Alföldy Gedeonné 10 kor., Mihajlovits Kornél 6 kor., Vértesi Károly, ifj. Józsa Gábor 3 kor., Szlávy Elemér, Lutz Sándor, Bukta Gáborné, Konyovics Antal, Sztrilich Zsigmondné, dr. Pastrovits János, Raisz Lajos 2—2 kor., Janovich Gyuláné 1 kor. — A költségekhez hozzájárultak a következő urleányok: Koczár Adrienne és Jovánovits Leona 5—5 kor., Donoszlovits Eryca 3 kor., Falcione Margit, Vértesi Adrienne, Traub Margit, Metz Józsa 2—2 kor., Abelesz Zsófia, Husveth Mariska, Freund Elza, Gehring Mici, Halász Magda, Hoffmann Böske, Jóczits Irén, Jusits Margit, Kaich Erzsike, Kekezoich Piroška, Kekezoich Aranka, Knip Terus, Kozma Irén, Pekánovits Katica, Popovits Milla, Purmann Aranka Predragovics Lynesi, Preszly Nelly, Szlávy Erzsike, Szlávy Ilonka, Sztojsits Piroška, Szlávy Aranka, Strvteczky Ilonka, Vojuits Ilonka, Zombory Erzsike, Orehoja Elvira 1—1 kor. és így az összes bevétel 488 kor. 77 fillér, kiadás pedig 216 kor. 52 fillér, marad tiszta jövedelem 272 kor. 25 fillér. A rendezőség ez uton mond hálás köszönetet a felülfizetések adakozásokért, ezenkívül Schön Adolf cégnek az estély alkalmával ingyen rendelkezésre bocsátott papírszalvétákért és papírtálcákért, Szuppek Gyulának az ingyenesen rendelkezésre bocsátott porcellán és üvegdiszletekért, különben Récei a Vadászkiút szállodásának az ingyenesen rendelkezésre bocsátott összes asztalokért.

Háziestély. A zombori Polgári Kaszinóegyesület szokásos háziestélyét folyó hó 5-én, szombaton tartja meg. Vendégeket szívesen lát.

Uj lap. „A Csajkás” címmel Janicsuskó László szerkesztésében új társadalmi és szépirodalmi hetilap indult meg Titelen, mely a hajdani Csajkáskerület szétesésében levő magyar társadalmat egyesíteni tűzte ki céljául.

Az egyenesadó felszólamlási bizottság f. évi december hó 5-én kezdi meg az ujvidéki kerület Begecs, Urszentiván, Dunagálos, Jármos, Kiszács, Kölpény, Ófutak, Ujfutak, Ókér, Ósövé, Ujsövé, Petróc, Piros, Tememerin községek és Ujvidék városból beérkezett III. oszt. kereseti adóügyi felebezések tárgyalását. Tárgyalóhely: Zomborban, a pénzügyigazgatóság épületében, földszint.

Elhalasztott hidpróba. Meg-
irtuk lapunk egyik legutóbbi számában, hogy
a baja—bátaszéki vasuti Dunahid teher-
próbáját e hó kilencedikén tartják meg. Mint
értesülünk, a hidpróba halasztást szenvedett,
amennyiben azt nem e hó 9-én, hanem e
hó 11-én tartják meg. A hidpróba előrelát-
hatólag két napot vesz igénybe.

**A fináncok Mannlichert kap-
nak.** A pénzügyi kormány végre belátta,
hogy a pénzügyőrök jelenlegi fegyvere, a
Wernl-karabély már semmiképp nem felel
meg a mai követelményeknek, mert ezt a régi
időből való puskát alig lehet védelmi eszközül
használni. Pedig a pénzügyőrség akárhány-
szor van támadásnak kitéve. Az új fegyver
a pénzügyőrség sajátos viszonyainak meg-
felelőleg átalakított Mannlicher-karabély, ame-
lyet egyelőre a határszéli szakaszok altisztjei
kapnak meg.

Leleplezett örömtanya. Egy
már régóta gyanús társaságról rántotta le a
leplet a bácsalmási rendőrség. Már vagy 3
hónap óta bérelték P a n y á k Félix és a vele
vadházasságban élő Gerő Margit a Száhl-
fele vendéglőt. Bevallottan ezek cselédközvet-
ítéssel is foglalkoztak. Most végre sikerült
megtudni a rendőrségnek, hogy a leányok
nem elhelyezés végett voltak ott, hanem
pénzért árulták a szerelmet. A múlt héten
Panyák és a vele vadházasságban élő Gerő
Margit valami felett összeszólalkoztak. Az
összeszólalkozásból parázs verekedés kelet-
kezett. Gerő Margit bősziut forralt Panyák
ellen és feljelentést adott be a szolgabíró-
ságnál. Ezen feljelentés alapján indult meg
a nyomozás, mely rövid idő alatt szörnyű
dolgokat hozott napvilágra. Kitént, hogy
Panyák állandóan leányokat tartott a ven-
déglőjében, akik festett ábrázatokkal körül-
fogdoszták az oda kerülő férfiakat és ragadták
magukkal. Panyák pedig folyton csak munkára
serkentette őket és az így keresett pénzen
azután a leányokkal osztozkodtak. Most végre
erélyes kézzel nyult bele a szolgabíró-
ság ezen darázs-fészekbe. Kutatást tartott és az
ott volt személyeket előzetes őrizet alá
helyezte, a koresmát pedig lezáratta.

Felülfizetések. A zombori cipész-
munkások által november hó 29-én rendezett
alakuló ünnepélyen felülfizettek: Frey Imre
3 kor., Lauer Károly, Mandl Dezső, Hollen-
der József, Freund Samu 2—2 kor., Gubicza
György, Heft Péter, Marton Imre, Turkovics
István, Varga István, Lehoczky Mihály, Lukits
András, Volf József 1—1 kor., Jurisics Antal
1—20 kor., Deszpotov Bogdán 20 fillér. A ren-
dezőség ezután mond hálás köszönetet a
nemes szívű adakozóknak.

Életveszélyes kompátkelés.
Titelről jelentik: A titeli hajóhidnak a ke-
mény hideg miatti eltávolítása folytán komp-
átkelés hoztak forgalomba. Ez a közlekedési
eszköz a minap majdnem egy egész nász-
népnek okozta halálát. Ugyanis M a r k o v i c s
Zsárkó tanárjelölt lakodalma jött a délutáni
órákban Perlaszról Titelre. Amidőn a komp-
ból a menyasszonyos hintó kihajtott, a rozoga
kijáró letörött, a lovak a vízbe estek. Hogy
a hintót nem rántották maguk után, annak
köszönhető, hogy a kompon volt emberek
megragadták a kocsit és az istrángot elvág-
ták és így a lovak a partra usztak. Ijedtségen
kívül más baj nem történt.

Leszurta a bátyját. R u s z k i
Sándor szabadkai 28 éves kereskedő a múlt
napokban testvére, R u s z k i Pál társaságá-
ban egyik rokonuk házában lefolyt lakodalmi
mulatságról tértek hazafelé. Utközben a má-
moros testvérek között valami nézeteltérés
merült fel s a szóváltás hevében a heves
vérű fiatalabbik testvér bicskát rántott elő,
melylyel testvérbátyjának oldalába szurt. A
szurás oly mély volt, hogy a vesét is átmet-
szette. Ruszki Sándort életveszélyes állapot-
ban szállították a kórházba.

A beocsini vasut megnyitása.
Az új pétervárad—beocsini h. é. vasut mű-
tanrendőri bejárása s egyuttal ünnepélyes
megnyitása folyó hó 1-én ment végbe. A
vasut, mely 17.2 km. hosszú, 2,700,000 ko-
ronába került.

Az államvasutak orvosai. Az
államvasutak egészségügyi szolgálatának re-
formját már munkába vették. Ennek értem-
ében az államvasutaknál az orvosi kezelés
is intenzivebb felügyelet alatt áll. A szabály
értelmében minden üzletvezetőségben lesz
egészségügyi osztály, melynek élére egy fő-
orvos jön főellenőri fizetéssel. Ezen főorvosok
azonban az igazgatóság egészségügyi osztá-
lyának a fennhatósága alá kerülnek. A máv.
ezen új főorvosai rendes hivatalos órákat
tartanak és csak annyit praktizálhatnak, a
mennyit a hivatal nekik megenged.

Öngyilkosság. Triff László titeli
járásbírói díjnak mult hó 26-án föbelötte
magát s rögtön meghalt.

Megette a kutya az ajkát.
Különös szerencsétlenség érte Farkas István
zentai lakos 6 éves kis fiát, Gergelyt. A
szomszéd utca egyik házában udvarán dísznót
pörkölték. A kis fiu arra jártában a kerítés-
nek támasztva fejét, kandikált be az udvarra,
amidőn a ház kutyája neki ugrott és a fiu
felső ajkát leharapta és meg is ette. A fiut
azonnal ápolás alá vették, a kutya tulajdo-
nosa ellen pedig följelentést tettek a szülők.

Csőd. Az ujvidéki kir. törvényszék
Dimitrievits István festékáru kereskedő
ellen a csődöt elrendelte; tömeggondnokul
dr. Gaál Ödön ügyvéd rendeltetett ki.

SZÍNHÁZ.

Folyó hó 29-én, vasárnap este Seymour
Hicks és Cosmo Hamilton **Báلكirálynő**
című táncos operette került színre.

A darab tartalmatlan, míg zenéje vég-
telen bájos, fűlbemászó.

Az est hősnője Peterdi Etel volt, kinek
szép táncát és temperamentumos játékát
szünni nem akaró tapssal jutalmazta a közön-
ség. Igen sikerült volt Remete alakítása és
dadogó kupléja.

Dicséretet érdemelnek még jó játé-
kukért Halasiné Etel és Virányi.

Hétfőn, november hó 30-án a Lehar
Ferenc által zenésített **A drótostót** című
operette-előadás nyújtott közönségünknek egy
élvezetes estét.

Közönségünk előtt nem volt ismeretlen
a darab, de annak szép zenéje és a zenének
különösen egyes — mondhatni — gyönyörű
részletei oly vonzerővel bírt, hogy csaknem
telt ház előtt ment a darab.

Pfefferkorn Farkas Lipót szerepét Polgár
Károly alakította igen jól és hűen, csak az
kár, hogy hangja énekszámainál alig volt
hallható.

Zsuzskát az első játékban igen kedvesen
alakította Peterdi, magában a darabban pedig
csinos, izléses kostümben Pataki. Játéka és
énekszámja elég sikerültnek volna mondható,
azonban a táncjelenetben ismét nem remekelt.
Pedig azt az igazán egyszerű és könnyű
négyes figurát igen szépen és elegánsan lehetne
táncolni, amint ezt már az előző években
láttuk is.

Barna Andor (Jankó), leszámítva nem
a legügyesebb szinpadai mozgásait, hangjával
megelégedést keltett.

Radványi (Milos) ismét gyorsan beszélt;
igazán ajánlatos volna, ha megpróbálna erről
leszokni. Haraszti Vilma kedves Mici volt.

Csolnakosi, Gózon és Virányi kis szere-
peikben megállották helyüket.

Kedden, december hó 1-én a **Biboros**
ment másodszer.

A darab első előadása alkalmával rész-
letesen foglalkoztunk azzal, most csak röviden
annyit akarunk megemlíteni, hogy Remete
(Biboros) ismét fényesen mutatta be tehetségét.
Nagyon szépen játszott és a közönség hálásan

is jutalmazta a társulat legderékabb tagját
sűrű tapsaival. Halasi Mariska szintén sok
dicséretet érdemel művészi alakításáért.

Radványi (Strozzi) szerepéhez nem méltó
rettenetes hadarást vitt ismét véghez, úgy
hogy egyes mondásait a legfeszültebb figye-
lem dacára, — melylyel a közönség az egész
darabot kísérte, — sem volt lehetséges meg-
érteni.

Végül figyelmébe ajánljuk az igazgató-
nak, hogy ha már a katonazenekar hivatal-
ból távol volt, a különben is igen hosszú
szünetek alatt a helybeli cigányzenekar játé-
kával szórakoztathatta volna a közönséget.

December hó 2-án előadott **Becs-
telenek** című színműről jövő számban
nyilatkozunk.

Művészet — Irodalom.

A Napkeleti Bölcsék. Huber
Lipót, városunk szülöttének exegetikus tanul-
mánya most hagyta el a sajtót. A tudós szerző-
nek, aki Kalocsán theologiai tanár és fikepezdei
igazgató, ez már kilencedik munkája, melylyel
hazai biblikus irodalmunkat gazdagítja. A
152 oldalas könyv a napkeleti bölcsék imá-
dásáról szóló evangéliumi szakaszt fejtegeti
és egymásután magyarázza, hogy mikor
jöttek a napkeleti bölcsék, királyok voltak-e,
hol volt a hazájuk, milyen természetű csillag
volt az, mely őket vezérelte stb. egészen a
bölcsék hazatéréséig. Tartalmas magyarázat,
mely felöleli a bibliai kritikának, exegesisnek,
antik történelemnek, csillagászatnak minden
idevágó kérdését, a legapróbb részletekig
menő tudományos készültség, mely az összes
előfordulható ellenvetésekre megfelel, szigorú
szövegkritika, az adatok tervszerű csoporto-
sítása és az okoskodásnak világos elrendezése:
ezek azok a nagyobb vonások, melyek a
tudós szerzőnek újabb művét jellemzik. Van
benne lélek és élet, mert nemcsak a hideg
történelmi és kritikai bonckés dolgozik benne,
hanem az aszketikus gondolkodásnak is bő
anyagot nyújt. Az a rengeteg forrás tanul-
mányozás, mit a szerzőnek végeznie kellett,
szinte meglepi az olvasót. Értékes és érdekes
munka nemcsak a szakemberre, hanem a
művelt laikusra is. Időszerűségénél fogva is
a karácsonyi könyvpiac egyik kiváló érde-
kessége. Megrendelhető Budapesten, a Szent
István Társulatnál. Ára fűzve 3 korona.

V E G Y E S.

Illatszerek az ókorban. Az
illatszerek az ókorban sokkal nagyobb el-
terjedésnek örvendtek, mint mostanában. Kül-
önösen nagy keletje volt az illatos olajoknak
és fűszereknek a régi Egyiptomban, mert ott
nemcsak a ruhát és a szobát parfümöztek
az emberek, hanem a testüket is bekenték
illatos olajjal és a mumiákat is illatosították.
A zsidók is kedvelték a kellemes illatokat.
Este és reggel illatos mirhákat egettek, ágyaikat
pedig aloeval és fahéjjal illatosították. A
menyasszonyi kelengyéhez hozzátartozott a
parfüm is és szokásban volt az egész kelen-
gyére szánt összeg tizenkettedrészét illatsze-
rekre fordítani. A görögöknél is keresett keres-
kedelmi cikk volt a jó parfüm. A kellemes
illatok kedvelése olyan mérvet öltött, hogy
minden testrészt külön balzsammal illatosi-
tották. A haját majorannával, a nyakat és a
térdet thymiánnal, az arcot és a mellét
pálmaolajjal, a lábat és a combot pedig más
balzsammal kenték be. A cukrászdák és
kávéházak szerepét a régi Athénben a dro-
gériák töltötték be. Ezekben találkozott dél-
utánonként az elegáns világ, itten döltek el
a politikai kérdések és az emberek szapulása
itt folyt legélénkebben. A görögöktől azután
a rómaiak is átvették az illatszereket.

Az alma mint gyógyszer.
Stinson angol tanár egyik újabb munkájá-
ban felhívja a figyelmet arra, hogy az alma
élvezése rendkívül jótékonyan hat az emberi

szervezetre. Az ember rossz kedélyállapota az almaevés folytán jobbra fordul és minden kellemetlen érzés elmúlik. De Stinson különösen kiemeli azt, hogy az alma fogyasztása igen hatásos szer az iszákosság és a dohányzás ellen is. Ha sikerül az iszákos, vagy a túlságos mértékben dohányzó embereket, akik rendszerint irtóznak mindenféle gyümölcstől, rábírnunk arra, hogy reggelire, ebéd előtt és után és vacsora után egy egy almát fogyasszanak, már félig nyert játékok van. Stinson azt mondja, hogy ilyen esetekben az alma hatása szinte csodálatos. Az illetők lassan felhagynak az ivással és a dohányzással.

Holdszivárvány. Augusztus 10 én szokatlan látványnak lehettek tanui, akik az égre föltekintettek — írja a Természettudományi Közlöny. — Negyedkilenc óra tájban az ég keleti részén szivárvány tünt elő, melynek magassága körülbelül az égbolt egy harmada volt. A szivárvány mint széles, világos sáv jelentkezett, de egy részén a vörös színt tisztán ki lehetett venni. A nap már majdnem egy órával előbb lement, a hold tisztán világított, az ég keleten, ahol a szivárvány diszlett, felhőtlen volt, nyugaton azonban, majdnem a zenittől kezdve, felhők tornyosultak. Ez a szivárvány holdszivárvány volt. A hold is előidéz ugyanis szivárványt, éppen úgy mint a nap; csak nem látjuk a hold gyengébb fénye miatt annyiszor és oly tisztán, mint a napét. mely okból csak holdtölte alkalmával vehető észre. Augusztus 10-én a hold este félhét órakor kelt, azonkívül majdnem egész korongja világított. Az által pedig, hogy a keleti ég tiszta volt és a szemhatár nyugati részét esőfelhő borította, megvolt a föltétele annak, hogy nyugaton holdszivárvány legyen látható.

A gyermekek egészsége.

A ház ékességét, örömet, családok boldogságát, a magunk vidámságát semmi nem mozdítja úgy elő, mint az, ha vidám, boldog, egészséges gyermekeket látunk magunk körül.

S ez nem oly nehéz, mint általában hiszik. Sok gyermeket kéréletlenül, a leggendosabb ápolás dacára elragad a halál, de a legtöbb gyermek életében való elcsenevészése, elsatnyulása a szülők hibáján is alapul.

Gazdag családokban gyakran tapasztaljuk, hogy a gyermekek játékszerűen szolgálnak a szülőknek. Ugy bánnak velük, mint csecsebecsékkel, melyek őket megörvendeztetik és szórakoztatják, de melyek sem komoly céllal nem dicsekedhetnek, sem valamely határozott irányban haladást nem eszközölhetnek. Ennek az a következménye, hogy a gyermekek elkenyveztetnek, elpuhítottak, hogy szeszélyessé, piperkőcökké lesznek, hogy bőrszínük sápadt, izomzatuk lágy marad és tehetségeik ki nem fejtenek.

Művelt családokban nem ritkán találjuk, hogy csakis az ész fejlesztésére van gondjuk gyermekeiknél, tekintet nélkül a testre és erejének gyarapítására. Azt hiszik, ha ivadéukat rossz időben otthon fogják és minden szellőtől megóvják, hogy minden lehető megtettek a gyenge test érdekében. Pedig éppen oda kellene hatniok, hogy az óvszerekre szükség ne legyen, hogy a szervezetben rejlő ellentálló erő jusson érvényre az ártalmas külső befolyások ellen.

A munkás osztályban ellenkezőjére akadunk mindennek. Itt az izomerőnek van egyedül becse. Kitérnek ama mindennapi tapasztalat elől, hogy a szellemileg elmaradt embernek nehéz a keze, s ennél fogva csak durva munkára alkalmas; hogy az értelmiséggel finomabb izomérzés is jár, mely a munkát jóval megkönnyíti.

Nevelésünk módszere tehát majd egyoldalú, majd elvnlküli. Nem birunk annak tudatával, hogy a test erőinek egyenletes fejlődése az elmének szolgál javára, hogy mindkettőnek összhangzó gyarapodása a jó erkölcsnek legbiztosabb támasza és hogy következetesen kell mindennek elérése után törekedni, ha a jó sikert nem akarjuk a véletlenre bízni.

A gondozás módja döntő a gyermek egészségére nézve, sőt — mi több — nemcsak egészségére, de későbbi jellemére nézve is, a lelkébe vésett első benyomások adván meg neki az alapszint.

Nem szabad a gyermeket tisztaság tekintetében elhanyagolnunk. Rendszeresen taníthatjuk reá öntudatos állapotának támogatásával. Ennek fontossága úgy testi, mint lelki épségét tekintve, fölülte nagy. Tisztán tartva, testét mintegy folytonosan fertőtlenítjük és a betegségek rohama ellen edzzük, lelkét pedig a szeplőtelenség varázsában óvjuk meg, megutáltatván vele a piszkot, és pedig nemcsak a tárgyakon és személyeken, de a beszédben is. Piszkokban nevelve, a legrutabb, különösen a ragadós nyavalyák veszélyeztetik folyton egészségét, észjárása pedig úgy hozzátörődik, hogy végre nem fog visszariadni még a gyalázattól sem. Mert a piszkokban születik a betegség és a bűn, a tisztaságban az egészség és az erény.

A tisztasággal együtt jár a rend. Ahol tisztaság uralkodik, ott rendre is akadunk. A szennynek társa a rendtelenség. Amely jöltevőleg hat a rend és tisztaság érzete, épp oly jöltevő befolyást gyakorol a test és a lélek épségére; míg ellenben a rendtelenség és a szenny érzéseinket sértik, egészségünket romlással fenyegetik és lelkünket majd féktelen szenvedélyekkel, majd megfoghatatlan érzéketlenséggel rutitják el. Rend mindenben, úgy a háztartásban, mint az életmódban: étkezésben, nyugvásban, szórakozásban és az ápolás egyes mozzanataiban, pontosságra és mértékletességre szoktatja a gyermeket — nagy előnyére a szervezet szigorú szabályokhoz kötött működésének. Rendtelenség, mind ebben durcás, zabolázhatatlan, vad gyermekeket nevel, kik örökös nyafogásuk miatt még türhetlenebbekké lesznek és gyakori betegedésük által javulásuknak utját is elvágják.

K ö z g a z d a s á g.

95.7 millió korona. Ez a szám azt jelenti, hogy ez év első tíz hónapjában 95.7 millió koronával hoztunk be többet Ausztriából, mint amennyit mi oda kivittünk. Igen szomorú ez az eredmény, amelynek megjavítására — sajnos — semmi kilátásunk sincs. Jelszavakkal nem is fogjuk ezt az eredményt a mi javunkra megváltoztatni, mert ezen a téren csakis komoly és erős munka segíthet. Frázisok, vagy iparfejlesztési és szubvenciósi mozgalmak még nem jelentik iparunk megerősödését, illetve a gazdasági függetlenséget. Ha lesz önálló vámterületünk, akkor más lesz a statisztika, vagyis kedvezőbb lesz az eredmény. Máskülönbem nem. A hivatalos statisztikai kimutatást itt adjuk: Behozatalunk értéke az előző évi 1289 millió koronával szemben ez év január-október havában 1307.7 millió korona volt s ebből 1019.9 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik. Kivitelünk az 1907. évi 1209.5 millió koronához képest 58.0 millió koronával emelkedett és értéke az 1908. év első tíz havában 1267.5 millió korona volt, mely összegben Ausztria 924.2 millió koronával részesedett. Az 1908. év tíz első hónapjában árumérlegünk összesen 40.2 millió korona,

Ausztriával szemben pedig 95.7 millió korona behozatali többletet tüntet fel. Behozatalunkban legnagyobb értékösszeggel a textilipar kész gyártmányai szerepelnek. Ez áruk behozatali értéke az év első tíz hónapjában 365.9 millió koronát tett ki s ez összegben Ausztria nem kevesebb, mint 357.7 millió koronával részesedik. Pamutszövetekből behozatalunk egy-magában 150.9 millió koronát tett, gyapjuszövetekből pedig 99.3 milliót. Konfekcionált árukból behozatalunk értéke 76.1 millió koronát tett, ez összegben 16.9 millió koronával a fehérnemű, 19.4 millió koronával a férfi ruhák és 15.1 millió koronával a kalapok szerepelnek. A vágó- és ígásállatok kivitele az előző év tíz első havának eredményéhez képest emelkedett 161.5 millió koronáról 204.3 millió koronára. Az emelkedés legnagyobb a sertés kivitelnél 16.7 millió korona s ezenkívül még ló kivitelünk 6 millió koronával, ökrök kivitelünk 9.5, bikák kivitelünk 1.2 millió koronával, tehén kivitelünk 1.1 millió koronával nagyobbodott.

Szerkesztői üzenet.

L. I. A történet banális, a feldolgozása is szintelen. Kivételesen félretesszük.

HIRDETÉSEK.

Alkalmi vétel! Rövid ideig kapható!

Olcsó tűzifa.

NAGYON SZÁRAZ II. RENDŰ
TÖLGYFADORONG, KÖZTE
== KEVÉS TUSKÓVAL ==

1 waggon (kb. 9 öl) ab Zombor 110 kor.
ab Baja vagy Szabadka 130 kor.

I. RENDŰ TŰZIFA SZINTÉN
... OLCSÓN KAPHATÓ ...

SALLÓ ANDOR
tűzifanagykereskedőnél BAJÁN.

Telefon 110.

2-1

717/végreh. 1908. szám.

Árverési hirdetmény.

Atulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102, illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a paksi kir. járásbíróóság 1908. évi Sp. 13/5. számú végzése következtében dr. Grosch József paksi lakos javára 34 kor. 60 fil és járulékaik erejéig 1908. évi november hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: buza, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hódásági kir. járásbíróóság 1908. évi V. 170/4. számú végzése folytán hátr. 18 kor. 66 fil és eddig összesen 18 kor. 66 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Szentfülöpön alperes lakásán leendő megtartására 1908. évi december hó 9-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. c. 20. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Hódáságon, 1908. november hó 24-én.

Váczy János,
kir. bir. végrehajtó.

710. szám. 1908

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19. § a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszék 1907. évi 95489. p. számú végzése következtében dr. Kassai Ferenc budapesti ügyvéd által képviselt Friedmann L. Lajos és testvére budapesti cég javára hátr. 18 kor. 41 fl. s járulékaik erejéig 1907. évi szeptember hó 20. án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1325 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: különféle ércporsók, művirágok, szobabutor stb nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hódsgai kir. járás-bíróság 1908. évi V. 419/1. sz. végzése folytán hátr. 18 kor. 41 fl. tőkekövetelés és eddig bíróság már megállapított költségek erejéig Hódsgáon alperesek lakásán leendő eszközzésére 1908. évi december hó 5-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. c. 20. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Hódsgáon, 1908. évi november hó 21. én.

Váczy János,
kir. bir. végrehajtó.

Ajánlkozás.

Egy tanító özvegye **házvezetőnek** ajánlkozik. —
Bővebb felvilágosítást ad a
Bácska kiadója.

**BUDAPESTI
Szivattyú- és Gépgyár Rt.**

== BÁCSMEGYEI KÉPVISELETE ==
SZELES JENŐ Zombor.

== MINTARAKTÁR ==
kútszivattyúkban és tűzifecskendőkben.
HAZAI GYÁRTMÁNY.

345—35—28

35—29

100. isk. 1908. szám.

Pályázat.

Zombor sz. kir. város róm. kath. iskola-széke részéről a belvárosi fitanodában be-töltendő egy magyar tannyelvű tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Netáni előléptetés esetén az ekként megürülő külvárosi tanítói állomás szintén be fog tölteni. Ezen állomásokra csakis férfitanítók jelentkezhetnek és a külvárosi iskolába pályázók közül azok, kik bunyevácul is tudnak, előnyben részesülnek.

A belvárosi tanítói állomás javadalma-zása 1500 korona törzsfizetés, 360 korona lakbér és 20 korona kertilletmény; a külvárosi 1300 korona törzsfizetés, 360 korona lakpénz és 20 korona kertilletmény. Ezen-felül minden tanító a szabályszerű korpót-lékban részesül. Az ismétlő iskola köteles ellátásáért külön díj nem jár. A megválasztandó tartozik állását 1909. évi február hó 1-én elfoglalni.

Minden félreértés elkerülése céljából kijelentik az is, hogy az iskolaszék mindenkorra fentartja magának azon jogát, mely szerint az egyes osztályok tanítóit a szükséghez képest és belátása szerint — illetményeik megcsorbitása nélkül — más osztályba is áthelyezze.

A kellően felszerelt kérvények a zombori róm. kath. iskolaszékre, főtisztelendő Fehér Gyula apátplébános urhoz (Zombor, Bács-megye) legkésőbb **1908. évi december 20-ig** betérjesztendők.

GZIM: AZ UJSÁG
BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 54.

PALÁNKÁN

az új vasuti állomás- és téli kikötő szomszédságában egy elegánsan berendezett **vendéglő**

— ahol leginkább az intelligencia fordul meg — 6500 koronáért azonnal eladó. —
Bővebb értesítést ad ugyanott

Bauer József.

3-3

20. sz.

II/1908.

Kihirdetés.

Kihirdetem, hogy a következő két házasság egymással házasságot szándékozik kötni, u. m.:

	Vőlegény	Menyasszony
Családi és utóneve és esetleg egyéb közlelbbi megjelölése	Majer András	Würcz Terézia
Családi állapota	nőtlen	hajadon
Állása (foglalkozása)	napszámos	
Vallása	ág. h. ev.	róm. kat.
Életkora és születési helye	26 éves, Tiszaistvánfalva	20 éves, Kerény
Lakhelye	azelőtt: Beska (Szerém m.) most: Tiszaistvánfalva	azelőtt: Beska (Szerém m.) most: Tiszaistvánfalva
Szüleinek családi és utóneve	Majer György Hindenlang Katalin	Würcz Mihály Schwarz Katalin

Felhívom mindazokat, akiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt nálam közvetlenül vagy a kifüggesztési helyi községi elöljárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni, u. m.: Tiszaistvánfalván és a Zomborban megjelenő „Bácska” című hirlapban
Kelt Tiszaistvánfalván, 1908. évi december hó 1-én.

Haug János,
anyakönyvvezető.

716. szám 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19. § a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszék 1908. évi 137092. p. számú végzése következtében dr. Schreyer Samu budapesti ügyvéd által képviselt Hartmann Mór budapesti lakos javára 189 kor. 63 fl. és járulékaik erejéig 1908. évi november hó 3-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 850 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: különféle rőfös-árak, stb nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hódsgai kir. járás-bíróság 1908. évi V. 428/2. sz. végzése folytán 189 kor. 63 fl. tőkekövetelés, ennek 1907. évi szeptember hó 30. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 71 korona 32 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Pincéden alperes lakásán leendő eszközzésére 1908. évi december hó 7. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. c. 20. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Hódsgáon, 1908. évi november hó 21-én.

Váczy János,
kir. bir. végrehajtó.

Ora Ékszer és Aranyáru!

Karácsonyi, menyasszonyi és alkalmi ajándékok.

ÉKSZER-, ÓRA-, ARANYÁRUK, VALÓDI
EZÜST ÉS CHINAEZÜST
EVŐESZKÖZÖK ÉS DISZTÁRGYAK
A LEGUJABB MINTÁK SZERINT

A LEGSZEBB KIVITELBEN
JUTANYOS ÁRBAN KAPHATÓK:

KÉPES ARJEGYZÉK
INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

KESZLER DEZSŐ

ÓRÁS- ÉS ÉKSZERÉSZNÉL ZOMBORBAN.

KOSSUTH LAJOS- (FŐ) UTCA, A TAKARÉKPÉNZTÁRRAL SZEMBEN.

Kitünő minőségű **UJ BOR**
királyhalmi

28 krajcárért kapható:
Markovits József fűszerkeres-
kedőnél, Schweidel József utca. 5-5
476

Magyar találmány! Magyar ipar!

60% Tüzelőanyag megtakarítás 60%
érhető el új- és régi cserépkályhánál a

RAPID

alkalmazásával.
Bizottságilag kipróbálva, az összes
európai és amerikai Egyesült Ál-
lamokban szabadalmazva.

Több elismerő oklevél.

Nagyság szerint I. II. III. IV.
29, 31, 34, 36

koronáért kapható és megrendelhető:

Gergurov Dániel és Fia

vas-, szén- és festékkereskedésben.
ZOMBOR, Kossuth Lajos utca 10. szám.
Telefonszám: 93.

Irnok - végrehajtó

és egy kisegítő napidijas utó-
lagos havi 60-60 kor. fize-
téssel azonnali belépésre ke-
restetik Rém község jegyzői
irodájába.

Rémen, 1908. nov. 27-én.

Kelle Vince,

2-2 jegyző.

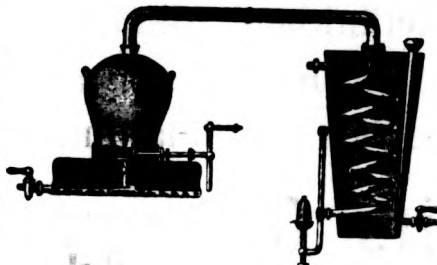
Pálinkafőző készülékek

100 literől egész 400 liter irtartalommal, az új szeszadó-törvény előírásai szerint készítve.

Ujabb rendszer:

SZÁLLITHATÓ KIVITEL,

akár bukkánóval,
akár bukkánó nélkül.

Régebbi rendszer:

BEFALAZHATÓ KIVITEL,

akár hűtőpalackkal,
akár hűtőkgyóval.

Az új szeszadó-törvény előírásait a legszigorubbantartjuk be. Minden
vevőnknek a kezelésre és eljárásra vonatkozó hasznos utasításokat adunk.
Szivattyúk, szesztömlők, csövek, pincegazdasági-gépek és cikkek állandóan raktáron.

Kérjen árjegyzéket és ajánlatot.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,

gép- és szerszámraktár. — Gépszijgyár. — Műszaki iroda.
Budapest, Váci-körút 26. sz. Sürgőnycim: „USZÓ” BUDAPEST.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
**HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ**
ORMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK
KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Bittermann Nándor és Fia

☒☒ kö- és könyvnyomdája ☒☒
ZOMBORBAN,
a vármegye palotájában.

Megrendelések a legrövidebb
idő alatt szállítanak. o

*
Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

*
Könyvkötői munkák
elfogadtatnak és a kiállítási áron
szállítanak.

*
☒☒ Községi nyomtatványokból ☒☒
☒☒ nagy raktár. ☒☒

*
Telefonszám: 18.

RACZITS és CZVRKUSITS ZOMBOR.

Van szerencsénk ezennel tudomására hozni, hogy Klein Géza urnak volt helybeli fűszer-, gyarmat-, festék- és rövidáru nagykereskedését — nem rég átvettük, és hogy azt a törvényesen bejegyzett —

RACZITS és CZVRKUSITS

cégünk alatt a mai követelményeknek megfelelőleg kibővitve folytatjuk. Az eddig szerzett tapasztalataink, valamint elsőrangú házakkal való kitűnő összeköttetések alapján azt hisszük, hogy tisztelt vevőink minden követelményének eleget fogunk tenni és pedig annál is inkább, mivel üzletünkben mindig a legszolidabb kereskedői elvek fognak vezérelni. — Kérjük a gazdasági törekvéseink minden barátját, miszerint ebben a vállalatunkban támogatni sziveskedjék. — Tisztelettel

Raczits György és Czvrkusits Lázár,

mint a Raczits és Czvrkusits cég tagjai.

5-4

Uj! Üveg- és porcellán üzlet. Uj!

Van szerencsém értesíteni a nagyközönséget, hogy folyó évi november hó 1-én a „Szent-György téren“ a szerb hitközség palotájában, a volt Szuppek helyiségben a modern kor igényeinek megfelelő **üveg-, porcellán-, kőedény-, lámpa-, tükör- és képkeret** nagyraktáramat megnyitottam. — Elvállalok e szakma minden ágába vágó munkálatokat, **épületüvegezések, üvegtelők, képkeretezések** jutányos áron készíttetnek. **Menyasszonyi kelengyék, étkező-, kávé-, thea- és mocca-készletek.**

==== **Vendéglői és kávéházi berendezések.** ====

Háztartási cikkek gyorsan és pontosan szállítanak.

Táblaüveg raktár nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Evőeszközök, diszműárak, virágtartók izléses kivitelben és aránylag igen olcsó árban.

Minden igyekezetem oda fog irányulni, hogy a nagyközönség — jóindulatát kiérdemeljem, maradok kitűnő tisztelettel —

SZTANISITS MILAN.

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR!

ALKALMI VÉTEL! 6-1 JUTÁNYOS ÁRAK!